Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0526U000302

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-09-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дір Ігор Юрійович

2. Ihor Y. Dir

Кваліфікація: к.ю.н., доцент, 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9829-4294

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 12.00.01

Назва наукової спеціальності: Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових вчень

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 02-10-2026

Спеціальність за освітою: Юриспруденція

Місце роботи здобувача: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 61.051.07

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.87.21, 10.87.31, 10.87.51

Тема дисертації:

1. Теоретико-правові засади політики розширення Європейського Союзу в контексті реалізації правового механізму європейської інтеграції України

2. Theoretical and Legal Foundations of the European Union Enlargement Policy in the Context of Implementing the Legal Framework for Ukraine's European Integration

Реферат/анотація:

1. Дисертаційне дослідження є одним з перших узагальнень науково-теоретичних та прикладних напрацювань теоретико-правових засад політики розширення Європейського Союзу в контексті реалізації правового механізму європейської інтеграції України, в якому виявлено неоднозначність науково-теоретичних поглядів у цій сфері, проведено порівняльно-правове дослідження концепцій розширення ЄС, та ймовірного членства України в ЄС у ближній перспективі. Дисертаційне дослідження є новим для юридичної науки комплексним баченням політики розширення Європейського Союзу, а також формування уявлення про правовий механізм європейської інтеграції України, за результатами якого зроблено висновки про можливість використання прогресивного досвіду країн-членів ЄС для вдосконалення українського

правопорядку. Досліджено правову природу ЄС, виявлено, що він має як риси, які притаманні державній формі управління, так і характеристики, що належать міжнародним міжурядовим організаціям. Європейський Союз – це унікальне політико-правове утворення, засноване на партнерстві між суверенними європейськими державами, які об'єднані спільними цінностями і цілями. Мають характеристики інституційної, економічної, валютної систем. Акцентовано увагу на необґрунтованості позиції, за якою держави, що стають членами ЄС, втрачають частину свого суверенітету, зважаючи на те, що ЄС обмежений у своїй діяльності нормами первинного права, які були ними ратифіковані, а сама правова та економічна система Союзу має наднаціональний характер та інтегрується у відповідні системи цих країн. Наділяючи ЄС певними повноваженнями, держави-члени не обмежують свій суверенітет, а лише, на наше переконання, посилюють і поглиблюють його за рахунок наданих умовно суверенних повноважень ЄС, де вони, відповідно до засад функціонування увсіх інституцій, можуть впливати на прийняті рішення, які стосуватимуться не лише конкретної країни, а й усіх інших держав-членів та ЄС у цілому. Правопорядок ЄС визначено як автономну, ієрархічно структуровану систему правових норм, принципів та інституційних механізмів, що виникли на основі установчих договорів, мають наддержавну природу та спрямовані на регулювання відносин між державами-членами, інституціями ЄС та приватними особами в межах переданих державами суверенних повноважень. Відмежовано поняття асоційованого членства та членства в ЄС як окремих видів співпраці між ЄС та третіми країнами, що мають різні економічні, політичні та правові наслідки і характеризуються в певних аспектах одностороннім характером з погляду третьої країни. Запропоновано рекомендації щодо підвищення ефективності політики розширення ЄС на сучасному етапі: зміцнення механізмів відповідності; підвищення рівня залученості громадянського суспільства; прийняття диференційованої моделі інтеграції через запровадження гнучких механізмів інтеграції, які дозволяють різні рівні участі в політиці та інституціях ЄС на різних етапах партнерства. Доведено, що для України як держави-кандидата критично важливим є дотримання принципу «мінімальної необхідної адаптації». Це дозволить не лише прискорити закриття переговорних глав завдяки спрощенню процедур, а й уникнути невиправданого тиску на бізнес. Обґрунтовано, що сучасна архітектура політики розширення ЄС характеризується фундаментальним зміщенням акцентів від дипломатичного заохочення до суворого інституційного контролю, де процедура моніторингу відіграє центральну роль. Якщо на етапах попередніх хвиль розширення звіти Європейської комісії виконували переважно діагностичну функцію, фіксуючи стан наближення законодавства, то після затвердження оновленої методології у 2020 році вони трансформувалися в інструмент прямої дії з чітко визначеними правовими та фінансовими наслідками. Виокремлено правові, економічні, політичні та інвестиційні особливості моніторингу прогресу України в досягнені критеріїв вступу в ЄС. Його наслідки в досягненні критеріїв вступу мають системний та всеохопний характер. Вони не обмежуються дипломатичною площиною, а безпосередньо формують рамки фінансової стабільності, визначають пріоритети законодавчого процесу та конструюють інвестиційну привабливість держави.

2. This dissertation represents one of the first comprehensive syntheses of theoretical and applied insights regarding the legal foundations of European Union enlargement policy within the context of implementing the legal mechanism for Ukraine's European integration. It identifies the diversity of scholarly views in this field and conducts a comparative legal analysis of EU enlargement concepts and the prospect of Ukraine's near-term EU membership. The study offers a novel, comprehensive perspective within legal science on EU enlargement policy and the legal mechanism of Ukraine's European integration, concluding that the progressive experience of EU member states can be leveraged to improve the Ukrainian legal order. The study examines the legal nature of the EU, revealing that it possesses features characteristic of both state-level governance and international intergovernmental organizations. The European Union is a unique political and legal entity founded on a partnership between sovereign European states united by shared values □□and goals, featuring integrated institutional, economic, and monetary systems. Emphasis is placed on the lack of merit in the argument that states joining the EU lose part of their sovereignty; this is because the EU's activities are constrained by primary law norms ratified by the member states themselves, and the Union's legal and economic system—while supranational

in nature—integrates with the respective systems of these countries. By conferring certain powers upon the EU, Member States do not limit their sovereignty; rather—in our view—they strengthen and deepen it through the exercise of these conditionally delegated sovereign powers within the EU framework. There, in accordance with the operational principles of all institutions, they can influence decisions that affect not only their own country but also all other Member States and the EU as a whole. The EU legal order is defined as an autonomous, hierarchically structured system of legal norms, principles, and institutional mechanisms derived from the founding treaties. Possessing a supranational nature, this system regulates relations between Member States, EU institutions, and private individuals within the scope of the sovereign powers transferred by the states. A distinction is drawn between associate membership and full EU membership as separate forms of cooperation between the EU and third countries; these entail different economic, political, and legal consequences and are, in certain respects, characterized by a unilateral nature from the perspective of the third country. Recommendations are proposed to enhance the effectiveness of the EU's current enlargement policy, including: strengthening compliance mechanisms; increasing civil society engagement; and adopting a differentiated integration model through flexible mechanisms that allow for varying levels of participation in EU policies and institutions at different stages of the partnership. It is demonstrated that, for Ukraine as a candidate country, adherence to the principle of "minimum necessary adaptation" is of critical importance. This will not only accelerate the closure of negotiating chapters by simplifying procedures but also avoid placing undue pressure on businesses. It is argued that the modern architecture of EU enlargement policy is characterized by a fundamental shift in focus from diplomatic encouragement to rigorous institutional oversight, with the monitoring process playing a central role. While European Commission reports during previous enlargement waves served a primarily diagnostic function—documenting the state of legislative alignment—the adoption of the revised methodology in 2020 transformed them into instruments of direct action with clearly defined legal and financial consequences. The legal, economic, political, and investment-related aspects of monitoring Ukraine's progress toward meeting EU accession criteria have been identified. The implications of this process are systemic and far-reaching; they extend beyond the diplomatic realm to directly shape the framework for financial stability, determine legislative priorities, and define the state's investment appeal.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Roman M. Fridmanskyy, Viktoria I. Fridmanska, Ihor Yu. Dir, Vasyl V. Kopcha «The human right to sterilization: medical and legal aspect». Wiadomości Lekarskie, 2021. Volume LXXIV, Issue 10 Part 2. P. 2674–2678. URL : https://dspace.uzhnu.edu.ua/items/cbbc5108-8641-45b5-8f02-999bbe9a76cb
- Teremetskyi V., Kovalchuk O., Kolesnikov A., Bogdanov R., Korniienko M., Dir I. Improving the Information and Legal Support of the Judicial System of Ukraine: Experience of the European Court of Human Rights. Journal of Ecohumanism. 2024. Vol 3, № 3. P. 61–74. URL : https://ecohumanism.co.uk/joe/ecohumanism/article/view/3349
- Vladyslav Ivanovych Teremetskyi, Olha Borysivna Bodnar-Petrovska, Ihor Yuriiovych Dir, Anatolii Anatoliiovych Petrenko, Tetiana Viktorivna Lien (2025). European Union`s Legal System: Essential Features and Tendencies of Modern Development. Science of Law. 2025. № 1. P. 1–6. URL : https://repository.ndippp.gov.ua/bitstream/handle/765432198/1058/117- SoL2025%281%291-

6%5bUkraine%5d.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Roman M. Fridmanskyy, Andrianna Yu. Badyda, Oleksandr O. Pifko, Ihor Yu. Dir. Human rights in the context of transhumanist medicine: ethical and legal aspects. Wiadomości Lekarskie Medical Advances, 2024. Volume LXXVII, Issue 10. P. 2077–2082 URL : https://www.wiadomoscilekarskie.pl/pdf-195164-117374?filename=Human-rights-in-the-conte.pdf
- Дір І. Ю. Євроінтеграція України на сучасному етапі: постановка проблеми. Часопис Київського університету права НАН України. 2022. № 2–4. С. 179–183. URL : https://chasprava.com.ua/index.php/journal/issue/view/88/110
- Дір І. Ю. Основні характеристики «acquis communautaire» Європейського Союзу. Науковий вісник УжНУ. Серія: Право. 2023. № 78 (4) частина 2. С. 348–355. URL : https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2023/08/58.pdf
- Дір І. Ю. Договір про створення Конституції Європи як етап у поглибленні інтеграції держав-членів Європейського Союзу. Аналітично- порівняльне правознавство. 2023. № 4. С. 533–536. URL : http://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2023/09/87.pdf
- Дір І. Ю. Роль самітів Європейського Союзу у процесі розширення. Часопис Київського університету права НАН України. 2023. № 2. С. 212–214. URL : https://kup.edu.ua/doc/chasopis/chasopis_2023_2.pdf
- Дір І. Ю. Статус кандидата на членство у Євросоюзі та зобов'язання України. Науковий вісник УжНУ. Серія: Право. 2023. № 79 (5). С. 322–326. URL : https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2023/10/79_part-2.pdf
- Дір І. Ю. Правова сутність Європейського Союзу. Науковий вісник УжНУ. Серія: Право. 2023. № 80 (2). С. 301–306. URL : https://visnyk-juris- uzhnu.com/wp-content/uploads/2024/01/51-1.pdf
- Дір І. Ю. Процес імплементації acquis ЄС у національне законодавство України. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. № 1. С. 676–682 URL : https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/02/APP_01_2024-1.pdf
- Дір І. Ю. Основні договори Європейського Союзу. Науковий вісник УжНУ. Серія: Право. 2024. № 81 (1), частина 3. С. 263–268. URL : https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2024/03/81_part-3.pdf
- Дір І. Ю. Спільні політики Європейського Союзу. Аналітично- порівняльне правознавство. 2024. № 2. С. 761–765 URL : https://app- journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/04/127.pdf
- Дір І. Ю. Основні інституції Європейського Союзу. Науковий вісник УжНУ. Серія: Право. 2024. №82 (3). С. 207–213. URL : https://visnyk-juris- uzhnu.com/wp-content/uploads/2024/04/82-part-3.pdf
- Дір І. Ю. Спеціальні інституції Європейського Союзу. Аналітично- порівняльне правознавство. 2024. № 3. С. 584–588. URL : https://app- journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/06/101.pdf
- Дір І. Ю. Переговори про вступ в ЄС: досвід та перспективи для України. Аналітично-порівняльне правознавство. 2025. № 6. С. 370–375. URL : https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2025/12/58-2.pdf
- Дір І. Ю. Інституційно-процедурна трансформація переговорного механізму вступу до Європейського Союзу. Науковий вісник УжНУ. Серія: Право. 2025. № 92, частина 5. С. 167–173. URL : https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2026/01/92-part-5.pdf
- Дір І. Ю. Торгівля послугами між Україною та Європейським Союзом: сучасний стан та перспективи. Всеукраїнська науково-практична конференція «Зовнішньоекономічні відносини України в умовах російсько-української війни». Навчально-науковий інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка. (м. Київ, 23 жовтня 2025 року) / за заг. ред. Шниркова О. І., Поліщук Л. С. К. : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Навчально-науковий інститут міжнародних відносин, 2025. С. 27–28.
- Дір І. Ю. Особливості адміністративно-правових засад релокації бізнесу в країни ЄС у контексті європеїзації національного правопорядку. Закарпатські правові читання. Релокація в умовах екстраординарних правових режимів: матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції,

м. Ужгород, 25–26 квітня 2025 р. Львів–Торунь : Liha-Pres, 2025. С. 192–194.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лазур Ярослав Володимирович
2. Yaroslav V. Lazur

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7520-7167

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ярмиш Олександр Назарович
2. Olexandr N. Yarmish

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4811-4520

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571446

Місцезнаходження: пр. Гагаріна, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Скрипнюк Олександр Васильович

2. Oleksandr V. Skrypniuk

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7052-3729

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волошин Юрій Олексійович

2. Yuriy Voloshyn

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет «Київський авіаційний інститут»

Код за ЄДРПОУ: 45853942

Місцезнаходження: просп. Гузара Любомира, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Карабін Тетяна Олександрівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Карабін Тетяна Олександрівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Карабін Т.О.
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна

